

Feltámad a Budakeszi TÁMASZ?

A történet 30 évvel ezelőtt kezdődött. Dr. Levendel László a neves tüdőgyógyász praxisa során azt tapasztalta, hogy a tüdőbetegek között sok az alkoholista és az alkoholisták között sok a tüdőbeteg. Ennek a felismerésnek az eredményeképpen elindult egy országos hálózat kiépítése, melynek első, példaértékű alapintézménye Budakeszin valósult meg.

Itt adtak helyet a tüdőgondozó kihasználatlan, első emeleti helyeiben a TÁMASZ Gondozónak, mely tulajdonképpen a Területi Általános Megelőző Alkohológiai, Addiktológiai Szakgondozó kezdőbetűiből állt össze. A szellemes elnevezés kiötlői Dr. Levendel László munkacsoportjának orvosai voltak. Ez a regionális gondozó Budakeszitől függetlenül, az Országos Addiktológiai Intézethez tartozott.

– *A munkacsoport egyik tagja Dr. Sineger Eleonóra volt, akinek életpályája 1987 óta Budakeszire kötődik. Ekkor nevezték őt ki a megalakítandó TÁMASZ Gondozó főorvosának.*

– Az addiktológiai szó függőséget jelent. A függőségben szenvedő lehet alkoholista, drogos, játékszenvedély-beteg, stb. De természetesen a kényszeres mániával, depresszióval, pánikbetegséggel is skizofrénia gyógyításával is foglalkozunk.

Ezeket a gondozókat korábban alkoholelvonóknak, drogterápiás centrumoknak hívták. Nem szívesen mentek ilyen elnevezésű helyekre a rászoruló, mert megbélyegzettnek érezték magukat. Mi, itt a TÁMASZ-ban egy otthonos, kellemes környezetet teremtettünk a család-, csoportterápiák és egyéni pszichoterápiák kezelése számára. Régebben, kezdő orvosként azt tapasztaltam, hogy a szenvedélybetegeket megvetették, kigúnyolták, akiket ki kell vetni a társadalomból.

Az első tíz év egy rendkívül aktív, pezsgő, kutatási, gyógyító tevékenységet jelentett. A TÁMASZ Gondozók un. szellemi műhelyek voltak, sok-sok pályázattal, a legkorszerűbb módszerek kipróbálásával. A kötelező

tüdőszűrés össze volt kötve a nem kötelező mentális és pszichoszomatikus rizikófaktorok szűrésével. A szűrés végén felhívtuk a figyelmet, hogy 1-2 éven belül milyen betegségek jelentkezhetnek.

2000-ben kineveztek az Országos Addiktológiai Intézet igazgatójának. Talán én is hibás vagyok azért, hogy ebben az időben egy kissé elhanyagoltuk a budakeszi gondozót, arra gondolván, hogy netán elfogultsággal vádolhatnak, hisz még ez idő alatt is visszajártam heti három alkalommal, részmunkaidőben.

– *Meddig maradt az Országos Addiktológiai Intézet igazgatója?*

– 2003-ban leváltottak. Ekkor visszajöttem Budakeszire vezetőorvosnak. Akkor még 15-en dolgoztunk a gondozóban. Közben a fix finanszírozási rendszert fokozatosan lecsökkentették 100 százalékról 25 százalékra. Először a nővéreket, majd a gondozókat kellett elküldeni. 2008. július 31-én mikor jogutód nélkül megszűntette Horváth Ágnes a gondozót, már csak hárman maradtunk.

Ma országosan csak fele működik a 74 TÁMASZ Gondozónak és az Országos Pszichiátriai Intézet mellett megszűntették az Országos Addiktológiai Intézetet is. A mi régióinkban a addiktológiai betegek 90 százaléka ellátatlan! A felszámolás során úgy gondolták, hogy a budakeszi, pátyi, perbáli, törökbálinti, töki betegek majd elmennek Kőbányára, az ott kijelölt Liget utcai gondozóba.

– *Ebben a helyzetben Ön mit tehetett?*

– Adtam a régió háziorvosainak egy fél éves lehetőséget, hogy az addiktológiai betegek

gyógyszereit fél éven keresztül felírhasák. Reménykedtem, hogy ezalatt történik valami, ami megoldja ez a helyzetet. A fél év azonban nemrég letelt, s azóta állandóan cseng a telefonom, s hívnak a házi orvosok, hogy mi lesz a TÁMASZ betegeivel. Biztatnak, hogy folytassuk.

– *És folytatják?*

– Soha nem adtam fel! Már 2008 januárjában felkészítettem a betegeimet erre a várható helyzetre. 500-an aláírtak egy petíciót. Leírtuk, hogy ellátatlan lesz a régió. Leírtuk, hogy meg fog szűnni a kistérségi addiktológiai kutatás, hogy nem lesz preventív munka az iskolákban és nem fog orvosi szakellátást kapni a budakeszi Metodista Egyház Márta Mária Otthon lakóinak egyharmada, továbbá napi húsz járóbeteg. Arról nem is szólva, hogy itt alakult meg 20 éve, egy nagyon sikeres addiktológiai védett szálló rendszer is. Ők Egészség Egyesület néven működnek.

Horváth Ágnes leváltása után Székely Tamás, az OEP-es múltú új egészségügyi miniszter átérezte helyzetünket és kapacitást biztosított a munka folytatására, azzal a feltétellel, hogy december végéig történjen meg a feladatok átadása.

– *Ez sikerült?*

– Sajnos nem! A törökbálinti tüdőgondozótól csak nagy nehezen kaptunk meg ingyenes használatra a húsz évig nagy pénzekért bérbeadott emeleti helységeket, melyet most Tagai István polgármester úr és Mészner Antal úr, a szociális bizottság elnökeinek közbenjárására sikerült elintézni. Ígéretet kaptunk az önkormányzattól arra is, hogy a régóta esedékes tisztasági festést is el fogják végezni.

Sajnos a különféle engedélyezési eljárásokat is újra kellett kezdeni a fél éves kihagyás miatt. Nincs még meg az OEP szerződésünk sem. Ráadásul az ÁNTSZ nagyon lassú és körülményes, emellett rengeteg engedélyt kell még beszerezni. Pechünkre a Pest megyei ÁNTSZ az ideiglenes szerződésben szakrendelőt

írt gondozó helyett és ez is hátráltat. Persze ebben az is nyilván szerepet játszik, hogy az ÁNTSZ is a teljes leépítés állapotában van.

– *Milyen a helyzet Budakeszin?*

– Az utóbbi öt évben sokat romlott az emberek állapota. Dante szavaival: „Az ember életútjának felén egy nagy, sötét erdőbe jutottam, mivel az igaz utat nem lelém”.

Budakeszin ma körülbelül 100 drogfüggő lehet. Persze az nem biztos, hogy ők mind drogbetegek. A drogbetegek számát 20-25 főre becsülöm. Az alkoholbetegek száma viszonylag alacsony az országos átlaghoz képest. Ez annak köszönhető, hogy a városlakók nagy része a középosztályhoz tartozik.

– *Ha sikerül leküzdeniük ezeket a nehézségeket, és újraindul a gondozó munka, mik a terveik?*

– A mostani induláskor három orvos, két nővér és egy pszichológus fog dolgozni a gondozóban, tehát összesen hatan.

Terveink között szerepel egy drogteszt felmérés a budakeszi iskolák 7-8. ill. a gimnáziumok 2-3. osztályában. Ez egy un. „attitűd vizsgálat” lenne, melynek eredményéről természetesen csak az osztályfőnököt és az igazgatót tájékoztatnánk. A felmérés teljesen anonim módon történik és az iskola neve sem szerepel a vizsgálati anyagokban. A polgármesteri hivatal már informáltuk erről a szándékunkról, mellyel megelőzhető lenne a drogozásra hajlamos fiatalok függővé válása.

Erősíteni szeretnénk a régió lakóinak egészségtudatos életvitelét. Konfliktus megoldó és relaxációs tréninget tartanánk. Beindítanánk az Internet segítségével a házi orvosok addiktológiai távoktatását. Mindezekhez szeretnénk megszerezni a régió vállalkozóinak is a támogatását, akik leírhatnák adóalapjukból a támogatás összegét.

Horváth Jenő